

24 Ιουλίου, 1992

[Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ/στές]

ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ ΧΑΤΖΗΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ,

Εφεσείων-Ενάγων,

v.

ΜΑΡΩΣ ΑΤΑΛΙΑΝΗ (Αρ. 1)

Εφεσίβλητης-Εναγόμενης.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7744)

Έφεση — Λόγοι εφέσεως — Αίτηση για τροποποίηση των λόγων εφέσεως που έγινε μετά την έναρξη της ακρόασης και που θα διευρύνε σημαντικά το πλαίσιο της έφεσης — Δεν επιτράπηκε από το Εφετείο.

Μετά την έναρξη της ακρόασης της έφεσης, που στρεφόταν εναντίον του ύψους των καθορισθέντων αποζημιώσεων σε τροχαίο ατύχημα, ο εφεσείων ζήτησε να τροποποιήσει τους λόγους εφέσεως με την προσθήκη νέου λόγου, ήτοι ότι λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν είχε επιδικάσει στον εφεσείοντα αποζημιώσεις για την απώλεια των εισοδημάτων του για την περίοδο από 31.5.83 έως 12.9.88, που κατά τον ισχυρισμό του ανέρχονταν σε ΛΚ 12.000. Στην ένορκη δήλωση για υποστήριξη της αίτησης του ο εφεσείων ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι είχε αλλάξει δύο φορές τους δικηγόρους του και ότι ο νύν δικηγόρος του είχε αναλάβει την υπόθεση μόλις πριν μερικές μέρες, και ότι με τον προτεινόμενο νέο λόγο εφέσεως δεν άλλαξε η βάση της έφεσης αλλά απλώς διευκρινίζονταν οι υφιστάμενοι λόγοι.

Αποφασίσθηκε ότι:

Με τον προτεινόμενο νέο λόγο εφέσεως θα διευρυνόταν σημαντικά η βάση της έφεσης διότι θα προστίθετο απαίτηση για αποζημιώσεις ύψους ΛΚ 12.000. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την καθυστέρηση που είχε παρατηρηθεί στην καταχώρηση της αίτησης, για την οποία οι αλλαγές δικηγόρων του εφεσείοντα δεν αποτελούσαν δικαιολογία, σήμαινε ότι η αίτηση δεν μπορούσε να γίνει αποδεκτή.

Η αίτηση απορρίφθηκε με έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Βρυωνίδης v. Κλεάνθους Λτδ, Π.Ε. 7171, απόφαση 17.7.90

Attorney-General (No. 1) v. Adams Ltd (1975) 1 C.L.R. 8.

Αίτηση.

Αίτηση με την οποία ο εφεσείων - αιτητής ζητά την τροποποίηση της ειδοποίησης εφέσεως με την προσθήκη νέου λόγου - έφεση.

5 Α. Δράκος, για τον εφεσείοντα - αιτητή.

Γ. Πελαγίας, για την εφεσίβλητη - καθ' ης η αίτηση.

Cur. adv. vult.

Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής κ. Χατζητσαγγάρης.

10 ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ.: Το μόνο θέμα που καλείται το Δικαστήριο να αποφασίσει στην παρούσα υπόθεση, αφορά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου σαν Εφετείου, κάτω από τη Δ.35 θ.4 των Κανόνων Πολιτικής Δικονομίας, η οποία προνοεί τα
15 εξής:

"Any notice of appeal may be amended at any time as the Court of Appeal may think fit."

20 Οι εφεσείοντες με γραπτή αίτησή τους ημερομηνίας 8.4.92 ζητούν την τροποποίηση της ειδοποίησης εφέσεως με την προσθήκη του πιο κάτω λόγου:

25 "Το Σεβαστόν Πρωτόδικον Δικαστήριον εσφαλμένως δεν επεδίκασεν εις τον Εφεσείοντα - Ενάγοντα Αποζημιώσεις διά την απώλειαν εισοδημάτων του διά την περίοδον από 31.5.83 έως 12.9.88 καίτοι ήκουσεν μαρτυρίαν περί τούτων και έκαμε ευρήματα προς όφελος του Εφεσείοντος - Ενάγοντος τόσοσν διά την χρονικήν περίοδον όσον και διά το ύψος των απωλεσθέντων εισοδημάτων."

30 Η ειδοποίηση εφέσεως που καταχώρησαν οι εφεσειόντες στις 18.10.88 αναφέρει πέντε λόγους οι οποίοι είναι

οι ακόλουθοι:

"1. Το Σεβαστόν Πρωτόδικον Δικαστήριον εσφαλμένως απεφάσισεν επί των σημείων του υπολογισμού των αποζημιωσίμων ετών καθώς επίσης και επί του σημείου του ύψους των ετησίων απολαβών του εφεσείοντος και/ 5 ή γενικώτερον επί του θέματος των αποζημιώσεων εις τας οποίας εδικαιούτο ο εφεσείων με αποτέλεσμα να καταλήξει εις εντελώς λανθασμένα συμπεράσματα και αποφάσεις και να επιδικάσει ουχί τας δεούσας αποζημιώσεις προς τον εφεσείοντα. 10

2. Τα ευρήματα του Πρωτοδικου Δικαστηρίου δεν εδικαιολογούνται από την ενώπιον του μαρτυρίαν και/ή η απόφασις του Σεβαστού Πρωτοδικου Δικαστηρίου πάσχει λόγω νομικής και/ή πραγματικής πλάνης και/ή δεν ήτο δεόντως ή επαρκώς ητιολογημένη. 15

3. Η απόφασις του Σεβαστού Πρωτοδικου Δικαστηρίου διά της οποίας επεδικάσθη το αναφερόμενον εν τη αποφάσει ποσόν αποζημιώσεως εις τον εφεσείοντα ήτο εσφαλμένη καθότι δεν ελήφθησαν υπόψιν τα ειδικά γεγονότα και αι περιστάσεις της παρούσης υποθέσεως. 20

4. Εάν εξετιμώντο τα γεγονότα και αι περιστάσεις της υποθέσεως, το Σεβαστόν Δικαστήριον θα επεδίκαζεν πολύ μεγαλυτέραν αποζημίωσιν από την επιδικασθείσαν της αποφάσεως συνεπώς ούσης εσφαλμένης επί τω ότι δεν εξετιμήθησαν δεόντως τα γεγονότα και αι περιστάσεις της υποθέσεως. 25

5. Γενικώς η απόφασις του Σεβαστού Πρωτοδικου Δικαστηρίου είναι εσφαλμένη επί τω ότι παρεγνώρισεν τας ειδικάς προσωπικάς περιστάσεις του εφεσείοντος και δεν εξετίμησεν δεόντως και/ή δεν αποζημίωσεν τούτον δεόντως εκ των τραυματισμών τους οποίους υπέστη και τας συνεπείας αι οποίαι προέκυψαν λόγω του τραυματισμού του με αποτέλεσμα ούτος να υποστεί εκτεταμένην σωματικήν βλάβην και/ή άλλας ζημίας και άλλας απωλείας. 30 35

(Περαιτέρω λεπτομέρειαι θα δοθούν μετά την λήψιν των πρακτικών της διαδικασίας εάν παραστεί ανάγκη)."

5 Η αίτηση του εφεσείοντα βασίζεται πάνω σε γεγονότα και ισχυρισμούς που περιέχονται στην ένορκη δήλωση του ιδίου του εφεσείοντα Χρ. Χ" Χριστοφόρου, στις παραγράφους δε 2 - 9 της ένορκης αυτής δήλωσης αναφέρονται τα ακόλουθα:

10 "2. Την υπόθεσίν μου εις την πρωτόδικην διαδικασίαν εχειρίσθησαν οι δικηγόροι κ. Γιαννάκης Ερωτοκρίτου και κ. Νεόφυτος Παπαμιλιτιάδους ενώ την κατ' έφεσιν διαδικασίαν ανέθεσα εις τον δικηγόρον κ. Ευστάθιον Κ. Ευσταθίου.

15 3. Ο κ. Ευστάθιος Κ. Ευσταθίου συνέταξε και κατεχώρησεν την Ειδοποίησιν Εφέσεως όμως λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων ήτο αδύνατον να χειρισθή την υπόθεσιν μου ενώπιον του Δικαστηρίου κατά την δικάσιμον ήτοι την 19.3.1992.

20 4. Κατόπιν τούτου μόλις τρεις ημέρας προ της εκδικάσεως ανέθεσα εις τον κ. Αντώνιον Δράκον την υπόθεσιν μου. Κατά την διάρκειαν της εκδικάσεως της Εφέσεως διεφάνη και εξ όσων με συμβουλεύει ο δικηγόρος μου είναι αναγκαίον όπως τροποποιηθούν οι λόγοι εφέσεως ώστε να διευκρινησθεί ακόμη περισσότερο
25 βάση επί της οποίας θα υποστηριχθή η έφεσις.

30 5. Η έφεσις μου στρέφεται εναντίον του ύψους των αποζημιώσεων αι οποίαι μου επεδικάσθησαν τόσον γενικώς όσον και επί μέρους στοιχείων τα οποία συνθέτουν το συνολικό ποσό των αποζημιώσεων εις τας οποίας δικαιούμαι.

6. Η παρούσα αίτησις μου εις την ουσίαν της δεν εισάγει νέον λόγον εφέσεως αλλά διευκρινίζει με περισσότερες λεπτομέρειες την βάση συζητήσεως της εφέσεως.

7. Εξ όσων κάλλιον γνωρίζω και πιστεύω και εξ όσων με συμβουλεύει ο δικηγόρος μου δικαιούμαι εις τα ποσά των αυτοζημιώσεων όπως παρατίθενται εις την αίτησιν και συνεπώς είναι δίκαιον και λογικόν να επιτραπή η αιτουμένη τροποποίησις. 5

8. Ειλικρινώς πιστεύω πως η εφεσίβλητη εναγομένη δεν τίθεται εις δυσμενή θέσιν εάν ήθελεν επιτραπεί η αιτουμένη τροποποίηση αφού θα έχη ικανόν χρονικόν διάστημα διά προετομασίαν της υποθέσεως της ενώ εγώ θα δυνηθώ να θέσω ενώπιον του Εφετείου και συζητήσω ολόκληρην και πλήρη την βάσιν της Εφέσεως μου. 10

9. Εξ όσων με συμβουλεύει ο δικηγόρος μου η προκειμένη περίπτωσις είναι εξ εκείνων διά τας οποίας το Σεβαστόν Δικαστήριον δύναται να εξασκήση την διακριτικήν του ευχέρειαν προς όφελος της αιτήσεως μου." 15

Η εφεσίβλητη κατεχώρησε ένσταση, η οποία βασίζεται σε γεγονότα και ισχυρισμούς που περιέχονται στην ένορκο δήλωση του κ. Α. Λειβαδιώτη, γραμματέα του δικηγόρου της εφεσίβλητης, με την οποία έφερε ένσταση στην αιτουμένη τροποποίηση για τους ακόλουθους λόγους: 20

α) Όλα τα ευρήματα του Δικαστηρίου ήσαν εν γνώσει του εφεσείοντος από της 12.9.1988 ότε εξεδόθη η επίδικος απόφασις και μας εδόθη αντίγραφον αυτής την ιδίαν ημέρα. 25

β) Παρήλθε ο χρόνος υποβολής εφέσεως και επομένως και νέου λόγου εφέσεως.

γ) Εγείρεται ζήτημα τροποποιήσεως των λόγων εφέσεως μετά την έναρξιν της ακροάσεως της εφέσεως την 19.3.1992 ήτοι 40 μήνες περίπου μετά την λήψιν της ητιολογημένης αποφάσεως του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας και της γνώσεως αυτής. 30

δ) Τροποποίησις της ειδοποιήσεως εφέσεως εις

τόσον καθυστερημένον στάδιο τείνει να διαταράξη την διαδικασία και να ενοχλήση τον εφεσίβλητο."

5 Στην αγόρευσή του ο ευπαιδευτος δικηγόρος του ενάγοντα ισχυρίστηκε ότι εκείνο που αποσκοπείται με την αιτουμένη τροποποίηση είναι η συγκεκριμενοποίηση της βάσης των λόγων εφέσεως.

10 Αντίθετα ο κ. Πελαγίας επιμένει ότι πρόκειται περί νέου λόγου εφέσεως ο οποίος σκοπόν έχει καθυστερημένα να διαταράξει τη διαδικασία και να ενοχλήσει την εφεσίβλητη.

15 Στην αίτηση στην πολιτική έφεση 7171 Γ. Βρυωνίδης και άλλος ν. Μ. Κλεάνθους Ατδ., η απόφαση δόθηκε 17.7.1990 ο Δικαστής κ. Πογιατζής αναφέρεται στο νομικό πλαίσιο που εξετάζονται αιτήσεις αυτής της φύσεως και αναφέρει στη σελίδα 5 τα ακόλουθα:

20 "Το νομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να εξεταστεί η παρούσα αίτηση έχει προ πολλού καθοριστεί. Το Εφετείο με την παρούσα σύνθεσή του έχει πρόσφατα ανασκοπήσει τις διάφορες αυθεντίες στις οποίες διατυπώθηκαν οι αρχές που διέπουν την άσκηση της διακριτικής εξουσίας του κάτω από τη Διαταγή 35, θ.4 των Κανόνων Πολιτικής Δικονομίας. Παραθέτουμε επί του προκειμένου το πιο κάτω απόσπασμα της απόφασης μας στην υπόθεση *G. Kassab Golf Solar France Ltd*

25 *ν. Yiakoumis Bros (Construction) Co Ltd* (αίτηση στην Πολιτική Εφεση αρ. 7633 στην οποία η απόφαση που εκδόθηκε στις 26 Ιουνίου 1990, δεν έχει ακόμα δημοσιευτεί):

30 "Εξουσία για την παραχώρηση της αιτούμενης άδειας παρέχει στο Δικαστήριο η Διάταξη 35, θεσμός 4 των Κανόνων Πολιτικής Δικονομίας. Η εξουσία αυτή είναι διακριτικής μορφής και οι αρχές που διέπουν την άσκηση της αποτέλεσαν συχνά αντικείμενο εξέτασης και καθορισμού σε αρκετές υποθέσεις περι-

35 λαμβανομένων των υποθέσεων 1) *Βασιιάδης ν. Α/*

φοί Μιχαηλίδη (1973) 1 Α.Α.Δ. 80, 2) Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας (No.1) ν. Ανταμσα Λτδ (1975) 1 Α.Α.Δ. 8, και 3) *Saint Nicolas Shipping Co. Ltd v. Nissho-Iwai Co. Ltd.* (1984) 1 Α.Α.Δ. 604. Ανασκόπηση των αρχών αυτών έγινε σε τρεις πρόσφατες αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις 1) Ελένη Μ. Τσιαμαντά ν. Μαρία Μ. Τσιαμαντά, 2) Χρίστος Λύρατζη ν. Λούκα Χαραλάμπους και άλλου, και 3) Μιχαήλ Δημητρίου ν. Παναγιώτας Ιωακείμ και άλλης. 10

Προσδιορίζοντας πολύ συνοπτικά τις αρχές αυτές θα λέγαμε ότι-

(α) Παρά το γεγονός ότι κάτω από τη Διάταξη 35, θ.4 το Δικαστήριο έχει εξουσία να επιτρέψει τροποποίηση της Ειδοποίησης Εφέσεως σε οποιοδήποτε στάδιο της έφεσης, η φειδώ με την οποία το Δικαστήριο πρέπει να ασκεί την εξουσία αυτή σε όλες τις περιπτώσεις γίνεται μεγαλύτερη στις περιπτώσεις που η αίτηση για τροποποίηση υποβάλλεται στο στάδιο της ακρόασης της έφεσης. 15 20

(β) Παρά το γεγονός ότι την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου πάνω στο προκείμενο θέμα πρέπει να χαρακτηρίζει σεβασμός στις χρονικές προθεσμίες που καθορίζονται στους Κανόνες Πολιτικής Δικονομίας, το Δικαστήριο ασκεί την εξουσία του υπέρ της τροποποίησης αν πεισθεί από τα γεγονότα της συγκεκριμένης υπόθεσης που περιέχονται στην ένορκη δήλωση που συνοδεύει την αίτηση ότι πρέπει να επιτρέψει την αιτούμενη τροποποίηση. Το βάρος της απόδειξης επί του προκειμένου βρίσκεται στους ώμους του αιτητή. 25 30

(γ) Η ένορκη δήλωση του αιτητή πρέπει να περιέχει γεγονότα που να δικαιολογούν την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης.

(δ) Κατά κανόνα το Δικαστήριο αρνείται τροπο- 35

5 ποίηση της Ειδοποίησης Εφέσεως αν αυτή συνεπάγεται την προσθήκη νέων λόγων εφέσεως οι οποίοι διευρύνουν σε μεγάλο βαθμό την υπάρχουσα βάση της έφεσης ιδιαίτερα στο στάδιο της ακρόασης της έφεσης.

10 (ε) Οι πιο πάνω αρχές καθοδηγούν αλλά δεν στερούν από το Δικαστήριο τη δυνατότητα να ασκήσει τη δική του κρίση και είτε να επιτρέψει είτε να απορρίψει τη συγκεκριμένη τροποποίηση λαμβάνοντας υπόψη και συνεκτιμώντας όλα τα γεγονότα της συγκεκριμένης υπόθεσης."

15 Επίσης στην υπόθεση *The Attorney-General of the Republic (No. 1) v. Adamsa Ltd., through its trustee Phanos Ionides*, (1975) 1 C.L.R. σ. 8, ο Δικαστής κ. Τριανταφυλλίδης στη σελίδα 10 είπε τα ακόλουθα:

20 "We reached the conclusion that this is not a case in which our discretion should be exercised in favour of the appellant. In *Vassiades v. Michaelides Brs.*, (1973) 1 C.L.R. 80, at pp. 81-82, in refusing leave to amend the notice of appeal during the hearing of the appeal this Court observed that: "It is quite clear that by the proposed new ground the appellant is seeking, at this very late stage, during the hearing of the appeal, to extend considerably the basis on which he challenges the judgment appealed from. It is on the same ground, and in the light of all the particular circumstances of the present case to which we have already referred, that we decided to refuse the leave applied for by the appellant."

30 Εξετάσαμε τα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης κάτω από το φως των πιο πάνω λόγων και έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι με την αιτουμένη τροποποίηση της ειδοποίησης εφέσεως ο εφεσείων με καθυστέρηση 40 μηνών διευρύνει σε μεγάλο βαθμό τη βάση της έφεσης και εξαιτείται αποζημιώσεις για απώλεια εισοδημάτων για περίοδο 35 από 31.5.83 - 12.9.88 τα οποία ανέρχονται κατά τους ισχυρισμούς του σε ποσό πέραν των £12.000, πράγμα το οποίο

δεν περιέχεται κατά τη γνώμη μας στους προηγούμενους λόγους εφέσεως. Περαιτέρω έχουμε να παρατηρήσουμε ότι η αλλαγή δικηγόρου μετά την καταχώρηση της έφεσης δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δικαιολογία για την αιτούμενη τροποποίηση. 5

Τελικά καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι κάτω από τις παρούσες περιστάσεις ο εφεσείων-αιτητής απέτυχε να μας ικανοποιήσει ότι συντρέχουν λόγοι άσκησης της διακριτικής μας εξουσίας υπέρ της αιτούμενης τροποποίησης.

Η αίτηση ως εκ τούτου απορρίπτεται με έξοδα εις 10 βάρος του εφεσείοντα-αιτητή.

Η αίτηση απορρίπτεται με έξοδα.